

Föreläggande om åtgärder och beslut om tillsynsavgift

Krossning för egna anläggningar, Erstavik 25:1

Beslut om åtgärder

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att Herman Petersen Fideikommiss AB, org.nr. 16559190-9840, ska göra följande med anledning av anmäld kross inom området Gungviken (del av Erstavik 25:1):

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med ingivna anmälningshandlingar. Det innebär bland annat:
  - a. Krossning får pågå under tre veckor (15 arbetsdagar) under juni/juli 2021.
  - b. Krossning ska vara begränsad till vardagar klockan 6-17.
  - c. Antal transporter via Drevinge ska inte överstiga 4 lastbilar (8 passager) per dag.
  - d. Det krossade materialet ska återanvändas inom Erstaviks vägar och anläggningar.
2. Verksamheten ska anpassas så att spridning av damm minimeras. Under krossningen ska det finnas vatten tillgängligt för dammbekämpning.
3. Verksamheten ska tillämpa Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller. Om buller från verksamheten överskrider 50 dBA vid bostad, skola/förskola eller vårdlokal, så ska bullerdämpande åtgärder vidtas.
4. Materialet ska återanvändas så att det innebär mindre än ringa risk för förorening av mark eller vatten.
5. Om krossat material inte återanvänds direkt ska lagringen göras i samråd med Nacka kommuns bygglovenhet så att det framgår om upplaget kräver bygglov.

Beslutet ska gälla även om det överklagas.

Beslut om tillsynsavgift

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillsynsavgiften för anmäld kross inom området Gungviken (del av Erstavik 25:1) för Herman Petersen Fideikommiss AB, med organisationsnummer 559190-9840, är 15 564 kr.

Information till beslutet

Om beslutet

Besluten har fattats av handläggare vid miljöenheten på uppdrag av miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Beslut om tillsynsavgift gäller omedelbart även om det överklagas. Fakturan kommer senare och ni ska betala den även om ni överklagar beslutet. Om ni får rätt när ni överklagar, betalar kommunen tillbaka avgiften.

När miljö- och stadsbyggnadsnämnden behandlar ansökningar och anmälningar eller utövar tillsyn enligt miljöbalken, tar nämnden ut en avgift enligt en särskild taxa. Avgiften är 1 297 kronor per timme och moms tas inte ut på avgiften. Vi debiterar all tid, som förarbete, restid och efterarbete. Handläggningstiden för detta ärende är från och med den 26 april 2021 till och med den 4 juni 2021 12 timmar. För fortsatt tillsyn efter denna period tillkommer ytterligare avgift.

Detta beslut kan överklagas, se sista sidan.

Om verksamheten

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden kan ändra villkoren i detta beslut om det är motiverat ur hälso- eller miljösynpunkt.

Återanvändningen av kross inom vägar och ridanläggningar behöver inte anmälas under förutsättning att det innebär minimal (mindre än ringa) risk för förorening av mark eller vatten.

Den inkomna anmälan rör krossen, men större delen av stenen som ska krossas fanns redan på plats. Upplag kan kräva bygglov. Bygglovenheten utreder det i ett separat tillsynsärende enligt plan- och bygglagen.

Ärendet

Miljöenheten tog den 26 april 2021 emot anmälan om tillfällig kross, från Herman Petersen Fideikommiss AB. Anmälan rör miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap 6 § miljöbalken och 21 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Anmälan kompletterades den 6 och 10 maj, då miljöenheten bedömde att anmälan var fullständig och därmed kunde remitteras.

Den anmälda verksamheten är en kross för att krossa sten till mindre fraktioner, som enligt anmälan ska användas inom Erstaviks vägar och ridanläggningar. Den valda platsen för krossen har använts som etablerings- och masshanteringsplats från bygget av Saltsjöbadleden till och med 80-talet, och därefter igen sedan början av 2010-talet för att...?. Anmälan omfattar krossning av 10 000 ton sten. Ungefär 7 000 ton har sedan tidigare transporterats in till platsen och lagrats där, medan återstående 3 000 ton transporteras från ett exploateringsprojekt i Tyresö sedan början av april. En del av transportererna har gått via Erstaviks egna vägar, men verksamhetsutövaren beskriver initialt i anmälan att återstoden kommer att transporteras via Saltsjöbadsleden-Fisksätra-Drevinge. Enligt anmälan ska högst 4 transporter per dag bli aktuella längs den sträckan. Krossningen planeras under perioden 7-24 juni, vardagar klockan 6-17. En korrigerig har senare lämnats och återstående transporter ska enligt uppgift åter gå längs Erstaviks egna vägar.

Platsen användes av Armerad Betong AB för tillverkning av asfalt och hantering av ballastmaterial i samband med bygget av Saltsjöbadsleden. Platsen fortsatte att användas under hela 70-talet. Flygfoton tyder på att området slutade användas för verksamheter under mitten av 80-talet. Under 2011/2012 röjde fastighetsägaren området och förberedde arbetsområde för fideikommisset. Sedan dess har olika delar av området använts för mellanlagring av ris och massor, lager för byggmaterial och liknande.

Inför remitteringen utredde miljöenheten vilka som kan vara berörda av anläggningen, och bullermodellen visar att det krävs mycket höga bullernivåer (över 130 dB) för att orsaka olägenhet vid bostäder, eller vid ridanläggningen nära Drevinge. Närmaste bostäder ligger på ett avstånd om ca 500 m åt nordväst, respektive drygt 700 m österut. Ridanläggningen ligger drygt 700 m österut, på andra sidan motorvägen. Det saknas riktlinjer för bedömning av dammspridning från en mindre kross, men vid större berg- och gruståker ses boende inom 500 m som berörda av damm – främst från sprängning. Det finns inga bostäder inom det avståndet. I anmälan framgår att verksamheten kommer att leda till maximalt 4 tunga transporter till platsen per dag, vilket innebär 8 passager per dag via Drevinge. Det kan jämföras med ungefär 80 tunga transporter som passerar där ett vardagsmedeldygn. Anmälan har remitterats till Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Nacka samt Nacka miljövårdsråd. Remissen skickades den 10 maj och sista svarsdatum var den 31 maj.

Synpunkter har kommit från Nacka miljövårdsråd, Saltsjöbadens Naturskyddsförening, representanter för Nätverket Fisksättras Framtid och Saltsjö-Duvnäs Fastighetsägare samt en privatperson. Följande synpunkter har kommit in:

- Ärendet påverkas av domstolsbeslut om en tredje Nackamast. I domstolsärendet avlog domstolen bygglov för en hög mast, inklusive stödkablar, på en annan plats inom samma fastighet (Erstavik 25:1, Nackas största fastighet). Avslaget var med hänvisning till att det skulle skada naturvärden och inbjuda till framtida exploatering i området.
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har beslutat att liknande verksamheter inte får finnas i området. Hänvisning sker till att MSN förbjöd Skanska att starta kross och upplag i Gungviksområdet, med hänvisning till att verksamheten inte valt en lämplig plats för den tänkta verksamheten.
- Kross på platsen strider mot översiktsplanen, som beskriver det aktuella området som natur- och rekreationsområde.
- Verksamheten leder till olägenheter i form av buller, damm och föroreningar i bostadsområdena i Saltsjö-Duvnäs och Tollare, vid närliggande ridanläggning samt i Erstaviks naturområde och vattenområdet norrut, där det finns höga rekreationsvärden.
- Verksamheten innebär störning vid Erstaviksområdets entré och innebär negativ påverkan på riksintresset för friluftsliv negativt, Nackareservatet/Erstaviken, riksintresset för hav och kust samt närliggande naturområden med höga värden.
- Verksamheten är lagstridig och brottslig.
- Sökanden har inte den kunskap som behövs för att bedriva verksamheten.
- Anmälan är inte fullständig. Det saknas uppgifter om typ av avfall, om det är farligt avfall eller inte, varifrån massorna kommer och vilken bullerpåverkan den kommer att

ha. Anmälan beskriver dessutom att de kommer att ha tillgång till vatten, vilket är tveksamt.

- Transporterna till platsen innebär olägenheter för närboende och risker för trafikanter på gamla Saltsjöbadsvägen.
- Det transporteras redan mer än fyra lass sten per dag till platsen, via Fisksätra och Drevinge.
- Det tidigare befintliga upplaget saknar bygglov.

Nacka miljövårdsråd, Saltsjöbadens Naturskyddsförening, Saltsjö-Duvnäs Fastighetsägarförening och Nätverket Fisksättras Framtid yrkar på att verksamheten förbjuds.

Skäl till beslut

Enligt anmälan avses krossning ske under tre veckor i juni. Enligt miljöprövningsförordning (2013:251) behöver krossverksamhet utanför detaljplan anmälas om den ska bedrivas under minst 30 dagar under ett kalenderår (verksamhetskod 10.50), eller om materialet som krossas klassas som avfall (verksamhetskod 90.110). Upplaget är inte anmälnings- eller tillståndspliktigt enligt miljöprövningsförordningen. Om verksamheten som beskrivs i anmälan enbart avsåg att hantera lokala massor så hade verksamheten inte listats i miljöprövningsförordningen och inte behövt anmälas. Eftersom delar av massorna kommer från ett exploateringsprojekt i Tyresö så bedömer miljöenheten att avfall hanteras. Verksamhetens provningsnivå är därför C (anmälningspliktig) och verksamhetskod 90.110.

Miljöenheten bedömer att anmälan inkommit i god tid innan krossningen inleds, och att det saknas skäl att misstänka brott enligt miljöbalken.

Miljöenheten bedömer att anmälan innehåller de uppgifter som behövs för att bedöma verksamhetens miljö- och hälsoeffekter, utifrån vald plats, verksamhetstyp och verksamhetens omfattning.

Miljöenheten bedömer att ärendena kring Nackamasten och Skanskas kross skiljer sig så mycket från nuvarande anmälan, att de inte kan användas som vägledning för en begränsad och tillfällig kross som inte leder till permanent förändring av området. Istället behöver anmälan om miljöfarlig verksamhet utvärderas utifrån platsens förutsättningar och verksamhetens risker för omgivningspåverkan. Domstolsbeslutet (Nackamasten) rör en bygglovsprövning (annan lagstiftning än för miljöfarlig verksamhet), av en annan typ av anläggning med en annan typ av påverkan i ett annat område med annan känslighet. Domen är därför inte prejudicerande för anmälan av ej bygglovspliktig tillfällig miljöfarlig verksamhet.

Det finns inget generellt förbud mot verksamheter i Gungviksområdet. MSNs förbud gentemot Skanskas kross var specifikt för Skanskas anmälan och en verksamhet med stor omfattning och omgivningspåverkan. I det fallet handlade det om en verksamhet som skulle pågå i 10 år; hantera storleksordningen 500 000 - 600 000 ton massor årligen; omfatta 180 transporter per dag; innebära en permanent förändring av områdets karaktär; och som skulle kräva omfattande skyddsåtgärder för buller, damm, vattenhantering och transporter.

Miljöenheten bedömer att godkännande i det här ärendet inte öppnar för en ökad exploatering av platsen i framtiden. Istället behöver anmälningar fortsatt hanteras utifrån områdets känslighet och verksamhetens risker. Miljöenheten bedömer även att översiktsplanens beskrivning av området, där upplagsplatsen ingår, som naturområde inte innebär något hinder för den nu anmälda krossen.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och myndigheten får fatta beslut som inte är i linje med översiktsplanen. I sådana fall bör det dock framgå att myndigheten är medveten om områdets och platsens beskrivning i översiktsplanen.

Miljöenheten bedömer att den anmälda verksamheten kan anläggas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Krossen kan anläggas utan några förberedelser av marken, den valda platsen saknar höga naturvärden och det är långt till bostäder och andra känsliga verksamheter. Dessutom planeras krossning under en begränsad tid. Enligt anmälan ska krossen ställas inom ett område som idag är en iordningställd plan. När krossningen upphör kan platsen återställas utan någon förändring jämfört med tidigare markanvändning, vilket innebär att etableringen inte innebär någon permanent påverkan på platsen. Påverkan är därför begränsad till arbetstiden, vilket gör att krossen varken påverkar avsikten i översiktsplanen eller innebär någon betydande skada för naturmiljö eller riksintresse. Avståndet till närmaste bostäder, tillsammans med områdets topografi, gör att risken för olägenheter på grund av buller minimeras. Miljöenheten bedömer att krossen inte kommer att leda till att riktvärden för buller överskrids vid bostäder eller känsliga verksamheter. På samma sätt innebär avstånd och verksamhetens omfattning att det är liten risk att damm sprids till bostäder. Det finns dock en risk för att damm ska spridas från krossen till Saltsjöbadsleden, vilket motiverar krav på dammbekämning vid behov.

I anmälan angav verksamheten att de maximalt kommer att ha 4 inkommande transporter per dygn längs sträckan Fisksätra-Drevinge, vilket miljöenheten bedömer inte är någon märkbar avvikelse från ett normaldygn. Under slutet av maj har dock närboende rapporterat storleksordningen 12-17 transporter per dag. Miljöenheten har följt upp det, och fått svaret att transportören missförstått och svarat på hur många lastbilar de använder. Under en period har därför fyra lastbilar levererat i skytteltrafik, vilket inneburit betydligt fler transporter än fyra gånger per dag. Sedan detta upptäcktes har verksamhetsutövaren meddelat att de kommer att upphöra att använda sträckan Fisksätra-Drevinge, och avser transportera återstående material längs Erstaviks egna vägar. Storleksordningen 12-17 transporter (24-34 passager) per dag är en avvikelse jämfört med anmälan, och en märkbar ökning jämfört med ett medeldygn. Utifrån att verksamheten har anmält maximalt fyra transporter (8 passager) längs sträckan Fisksätra-Drevinge, så anser miljöenheten att det är rimligt att kräva att de arbetar för att inte överskrida det antalet. Enligt ovan nämnda besked till miljöenheten ska återstående transporter gå längs Erstaviks egna vägar. I och med att de korrigerat sitt upplägg så snart misstaget upptäcktes, så bedömer miljöenheten att verksamheten lever upp till kravet att åtgärda brister. Miljöenheten bedömer inte att avvikelsen är ett hinder för krossen.

Miljöenheten bedömer att de risker som kan uppstå av krossen går att hantera om verksamheten har beredskap för att hantera damm och bedriver en egenkontroll för att fånga upp eventuella olägenheter. Det finns därför inga skäl att förbjuda verksamheten. Istället behövs föreläggande med villkor. Förutom beskrivning av verksamheten i anmälan så bedömer miljöenheten att Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller är tillämpliga för krossverksamheten och att verksamheten behöver ha beredskap att bekämpa damm.

Huvudregeln är att en verksamhet som är anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen får starta 6 veckor efter anmälan, om inte tillsynsmyndigheten ger annat besked.

Under ärendets hantering kom frågan om det befintliga upplaget av sten kräver bygglov. Bygglövenheten har svarat att upplaget inte har något bygglov idag, men att de behöver se över om upplaget är bygglovspliktigt och i så fall motiverar en sanktionsavgift. Miljöenheten bedömer inte att bygglovsfrågan är avgörande för krossen, eftersom miljötillsynen syftar på att verksamheten ska bedrivas på ett säkert sätt (framåtsyftande), medan bygglovsfrågan syftar till att utreda om det som redan fanns på platsen innebär ett lagbrott (bakåtsyftande). Om upplaget behöver bygglov så finns två alternativ för fastighetsägaren: att transportera bort massorna eller att krossa massorna och återvinna dem i närområdet. Utifrån att platsen i övrigt är lämplig för en kortvarig och mindre kross, så bedömer miljöenheten inte att det är rimligt att kräva att stenen transporteras bort.

Lag som stödjer detta beslut

Beslutet om åtgärder är fattat med stöd av miljöbalken 26 kap 9 och 19, 9 kap 6 samt miljöprövningsförordning 29 kap 41§. I bedömningarna har miljöbalkens 2 kap 1, 2, 3, 4 och 7§ beaktats.

Avgiftsbeslutet är fattat med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken, 1 kap 2 § och 9 kap 4 § förordningen om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken och Nacka kommuns taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken, antagen av kommunfullmäktige den 16 november 2020, §343.

Beslutet är fattat enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning enligt punkterna M1.1 och M1.4.

Miljöenheten

Beslutet signeras digitalt – se första sidan.

Tore Liljeqvist
Handläggare
Miljöenheten
08-718 87 18
Tore.Liljeqvist@nacka.se

Kopia till: Länsstyrelsen, Saltsjöbadens Naturskyddsförening, Nätverket Fisksättras Framtid, Saltsjö-Duvnäs Fastighetsägarförening, Nacka miljövårdsråd, privatperson som lämnat synpunkter

Om du vill överklaga detta beslut

Om du vill överklaga detta beslut ska du skicka ditt överklagande till miljöenheten **senast tre veckor** från den dag du tog emot beslutet. Har ditt överklagande kommit in i rätt tid skickas handlingarna vidare till länsstyrelsen som bedömer ärendet. Miljöenheten kan också ändra beslutet om vi bedömer att det är felaktigt.

Ange i överklagandet att du överklagar beslut § 2021-273 MSN, varför du anser att beslutet är felaktigt samt vilken ändring du önskar. Ange namn, personnummer, postadress, telefonnummer och ärendenummer M-2021-824 i överklagandet. Underteckna med din namnteckning.

Om något är oklart vänd dig till miljöenheten:

Telefon: 08-718 80 00

Postadress: Nacka kommun, miljöenheten, 131 81 Nacka

Mejladress: miljoenheten@nacka.se